

	PROCES: ZARZĄDZANIE PIONEM KLINIK I ODDZIAŁÓW (PR02)	Obowiązuje od: 22.08.2024 Wydanie: 2
Standardy ochrony małoletnich w Wojskowym Instytucie Medycznym- Państwowym Instytucie Badawczym (PR02_S03)		
Obszar: WIM-PIB	Liczba załączników: 4	Strona 1 z 8

Egz. rejestrowany nr.... (podlega aktualizacji)		Stanowisko	Imię i Nazwisko	Data i podpis
Opracował		Kierownik Kliniki Pediatrii, Nefrologii i Alergologii Dziecięcej	Prof. dr hab. n. med. Bolesław KALICKI	20.08.2024 /-/ Bolesław Kalicki
		Pełnomocnik ds. praw pacjenta	mgr Anna KLIMOWICZ	20.08.2024 /-/ Anna Klimowicz
Sprawdził	formalnie	Pełnomocnik Dyrektora ds. Jakości	mgr Adrian OLCZAK	20.08.2024 /-/ Adrian Olczak
Zatwierdził		Zastępca Dyrektora WIM-PIB Komendant CSK MON	płk dr n. med. Artur BACHTA	20.08.2024 /-/ Artur Bachta

1. Cel standardów

- 1.1. Celem standardów jest określenie warunków skutecznej ochrony małoletnich przed różnymi formami przemocy z uwzględnieniem ich potrzeb i podejmowaniem działań w ich jak najlepszym interesie.

2. Przedmiot i zakres stosowania

- 2.1. Realizacja Standardów Ochrony Małoletnich w WIM-PIB w zakresie:

- 1) Zasad bezpiecznej rekrutacji personelu
- 2) Procedur reagowania na krzywdzenie
- 3) Procedur i osób odpowiedzialnych za przyjęcie zgłoszenia, dokumentowania i dalszego działania pomocowego
- 4) Zasad ustalania planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzen
- 5) Zasad bezpiecznych relacji personel- małoletni, w tym zachowań niedozwolonych
- 6) Zasad bezpiecznych relacji małoletni- małoletni, w tym zachowań niedozwolonych
- 7) Zasad bezpiecznego dostępu do sieci Internet
- 8) Zasad postępowania z dziećmi niepełnosprawnymi oraz dziećmi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi

	PROCES: ZARZĄDZANIE PIONEM KLINIK I ODDZIAŁÓW (PR02)	Obowiązuje od: 22.08.2024 Wydanie: 2
Standardy ochrony małoletnich w Wojskowym Instytucie Medycznym- Państwowym Instytucie Badawczym (PR02_S03)		
Obszar: WIM-PIB	Liczba załączników: 4	Strona 2 z 8

9) Zasad upowszechniania i ewaluacji Standardów

3. Odpowiedzialność za realizację oraz przestrzeganie zapisów standardów

3.1. Standard dotyczy wszystkich pracowników Wojskowego Instytutu Medycznego- Państwowego Instytutu Badawczego

4. Definicje

4.1. Pacjent małoletni- pacjent, który nie ukończył 18 roku życia

4.2. Opiekun pacjenta małoletniego- osoba sprawująca opiekę nad pacjentem małoletnim, w szczególności przedstawiciel ustawowy/opiekun faktyczny

4.3. Pracownik- osoba, która podejmuje współpracę z WIM-PIB, bez względu na formę zatrudnienia, dotyczy także umów cywilno-prawnych

4.4. Krzywda dziecka- działanie lub zaniechanie, które może przybrać formę popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego, albo popełnienia czynu karalnego, na szkodę małoletniego albo innego działania/ zaniechania na szkodę małoletniego, w tym polegającego na zaniedbaniu potrzeb życiowych małoletniego.

5. Reagowanie na sygnały stosowania przemocy wobec małoletnich, przyjęcie zgłoszenia, dokumentowanie wraz z dalszymi działaniami pomocowymi w tym edukacja personelu

- 1) Osobą odpowiedzialną, monitorującą, koordynującą w opisanych poniżej przypadkach, stosowania przemocy lub podejrzenia stosowania przemocy wobec małoletnich w WIM-PIB jest Pełnomocnik ds. praw pacjenta,
- 2) Osobą zgłaszającą wystąpienie okoliczności uzasadniających podjęcie działań interwencyjnych może być, w szczególności: Personel WIM-PIB, opiekun pacjenta małoletniego pacjenta, pacjent małoletni, osoba trzecia, w tym świadek zdarzenia, Pełnomocnik ds. praw pacjenta,
- 3) W przypadku podjęcia przez personel WIM-PIB informacji, że dziecko może być krzywdzone, osoba ujawniający (lekarz, pielęgniarka, ratownik) przeprowadza procedurę założenia niebieskiej karty zgodnie z procedurą PR02_P06 Postępowanie w przypadku ofiar przemocy lub zaniedbania, pacjentów hospitalizowanych w WIM, i sporządza notatkę służbową z uzyskanej informacji, poczynionych ustaleń i przekazuje do Pełnomocnika ds. praw pacjenta. W przypadku bezpośredniego zgłoszenia się osoby pokrzywdzonej do Pełnomocnika ds. praw pacjenta, procedurę założenia niebieskiej karty wszczyna Pełnomocnik ds. praw pacjenta.
- 4) W sytuacji wystąpienia okoliczności jakie wymagają szczegółowej analizy zdarzenia Pełnomocnik ds. praw pacjenta, w ramach swoich kompetencji podejmuje konsultacje mające na celu wyjaśnienie okoliczności zdarzenia, w tym celu konsultuje się z innymi osobami z grona Personelu WIM-PIB mającymi kontakt z pacjentem małoletnim.

	PROCES: ZARZĄDZANIE PIONEM KLINIK I ODDZIAŁÓW (PR02)	Obowiązuje od: 22.08.2024 Wydanie: 2
Standardy ochrony małoletnich w Wojskowym Instytucie Medycznym- Państwowym Instytucie Badawczym (PR02_S03)		
Obszar: WIM-PIB	Liczba załączników: 4	Strona 3 z 8

- 5) W przypadku istnienia uzasadnionego podejrzenia popełnienia przestępstwa/ czynu karalnego/ czynu zabronionego działanie interwencyjne polega *zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia ww. zdarzeń przez osobę, która weszła w posiadanie tej informacji oraz przekazanie jej policji albo prokuratury albo sądu rodzinnego i powiadomieniu Pełnomocnika ds. praw pacjenta*
- 6) W przypadku ujawnienia niewydolności wychowawczej rodziców właściwym jest zawiadomienie sądu rodzinnego, celem wglądu w sytuację rodziny,
- 7) W przypadku zagrożenia zdrowia lub życia dziecka albo osoby mu najbliższej, osoba ujawniająca zdarzenie bezzwłocznie dzwoni na numer alarmowy 112,
- 8) W sytuacji kiedy osoba odpowiedzialna w WIM-PIB za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletnim i udzielania im wsparcia tj. Pełnomocnik ds. praw pacjenta jest nieobecna procedurę przejmuje osoba wyznaczona na zastępstwo przez Z-ca Komendanta ds. Pielęgniarstwa
- 9) Pełnomocnik ds. praw pacjenta prowadzi rejestr przypadków zgłoszeń dotyczących krzywdzenia małoletniego oraz zainicjowanych interwencji, rejestr prowadzony jest w postaci elektronicznej
- 10) Osobą odpowiedzialną za prowadzenie rejestru zdarzeń zagrażających dobru małoletniego jest Pełnomocnik ds. praw pacjenta
- 11) Wszyscy pracownicy WIM-PIB, którzy w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych uzyskali informację o krzywdzeniu pacjenta małoletniego lub informacje z tym związane, są zobowiązane do zachowania tych informacji w tajemnicy, poza tymi informacjami, które przekazywane są uprawnionym instytucjom, *Kierownikowi Kliniki bądź osobie go zastępującej oraz Pełnomocnikowi ds. praw pacjenta (zgodnie z procedurą).*
- 12) Wojskowy Instytut Medyczny- Państwowy Instytut Badawczy zapewnia Personelowi podstawową edukację na temat ochrony małoletnich przed krzywdzeniem i na temat pomocy małoletnim w sytuacjach zagrożenia, rozpoznawania symptomów krzywdzenia małoletnich, stosowania adekwatnych do sytuacji procedur interwencji prawnej w przypadku podejrzenia krzywdzenia, jak również na temat odpowiedzialności prawnej Personelu WIM-PIB,
- 13) Personel WIM-PIB zobowiązany jest do znajomości postępowania w przypadku procedury stosowania „Niebieskiej Karty”. Sposób postępowania opisuje procedura *PR02_P06 Postępowanie w przypadku ofiar przemocy lub zaniedbania, pacjentów hospitalizowanych w WIM-PIB* oraz przedmiotowym standardem,
- 14) Wykaz danych adresowych ośrodków pomocowych, zajmujących się ochroną dzieci oraz zapewniających pomoc w sytuacji zagrożenia życia lub zdrowia zawiera załącznik nr 2

	PROCES: ZARZĄDZANIE PIONEM KLINIK I ODDZIAŁÓW (PR02)	Obowiązuje od: 22.08.2024 Wydanie: 2
Standardy ochrony małoletnich w Wojskowym Instytucie Medycznym- Państwowym Instytucie Badawczym (PR02_S03)		
Obszar: WIM-PIB	Liczba załączników: 4	Strona 4 z 8

6. Zasady/opis postępowania

6.1. Zasady bezpiecznej rekrutacji personelu

W WIM-PIB rekrutacja pracowników odbywa się zgodnie z zasadami bezpiecznej rekrutacji. Kandydat do pracy, który będzie uczestniczył w działalności leczniczej z małoletnimi w zakresie leczenia, świadczenia porad psychologicznych oraz opieki nad małoletnimi – przedkłada dokument z Krajowego Rejestru Karnego zawierający informację o niekaralności w zakresie:

- przestępstw określonych w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego – przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu, przestępstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajowości
- przestępstw określonych w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego – handel ludźmi, znęcanie fizyczne i psychiczne nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stosunku zależności od sprawcy
- przestępstw określonych a ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 r.

Ponadto, kandydat ma obowiązek wypełnienia oświadczenia o państwie lub państwach, w których zamieszkiwał w ciągu ostatnich 20 latach innych niż RP oraz jednocześnie przedłożenia informacji z rejestrów karnych tych państw uzyskiwanej do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi. Każdy z kandydatów podlega również weryfikacji w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym udostępnianym przez Ministerstwo Sprawiedliwości. Weryfikacji dokonuje pracownik Oddziału Administracyjno-Mobilizacyjnego, a wydruk z rejestru (w przypadku zatrudnienia kandydata) przechowywany jest w aktach osobowych pracownika. W przypadku braku możliwości zweryfikowania powyższych informacji, zatrudnienie kandydata nie będzie możliwe. Szczegółowy opis postępowania opisuje procedura PR08_P01 Przyjęcia do pracy nowego pracownika w Wojskowym Instytucie Medycznym- Państwowym Instytucie Badawczym w Warszawie oraz w Legionowie.

6.2. Zasady bezpiecznych relacji personel- małoletni, w tym zachowania niedozwolone

6.2.1. Zasady bezpiecznych relacji personelu z dziećmi obowiązują wszystkich pracowników, stażystów, praktykantów i wolontariuszy

6.2.2. Podstawowe standardy określające zasady bezpiecznych relacji obejmują w szczególności:

1. Przestrzeganie przepisów prawa powszechnie obowiązującego, a w szczególności do bezwzględnego przestrzegania praw pacjenta,
2. Personel WIM-PIB zobowiązany jest we wszystkich działaniach podejmowanych wobec pacjenta małoletniego kierować się jego dobrem i najlepszym interesem,

	PROCES: ZARZĄDZANIE PIONEM KLINIK I ODDZIAŁÓW (PR02)	Obowiązuje od: 22.08.2024 Wydanie: 2
Standardy ochrony małoletnich w Wojskowym Instytucie Medycznym- Państwowym Instytucie Badawczym (PR02_S03)		
Obszar: WIM-PIB	Liczba załączników: 4	Strona 5 z 8

3. Utrzymywanie profesjonalnej relacji z pacjentami małoletnimi i reagowanie względem nich w sposób niezagrażający, adekwatny do sytuacji,
4. W kontakcie z pacjentem małoletnim i jego opiekunami Personel WIM-PIB ma obowiązek zachować: życzliwość, empatię, szacunek, wrażliwość kulturową i postawę nieoceniającą, kontakt fizyczny z małoletnim dotyczy wyłącznie celów medycznych,
5. Należy współpracować z rodzicami/ opiekunami poprzez przekazywanie aktualnej informacji o stanie zdrowia dziecka, współpracować w procesie przygotowania i uspokojenia dziecka,
6. Reagowanie w sposób adekwatny do sytuacji i możliwości psychofizycznych pacjenta małoletniego z uwzględnieniem wieku, jego sytuacji, stopnia rozwoju, dojrzałości emocjonalnej, dostosowanie postępowania do pacjenta małoletniego ze specjalnymi potrzebami, w tym niepełnosprawnego,
7. Równe traktowanie pacjentów małoletnich bez względu na płeć, orientację seksualną, niepełnosprawność, status społeczny, kulturowy, religijny i światopogląd,
8. W trakcie udzielania świadczenia medycznego należy zachować pełne prawo pacjenta małoletniego do intymności i godności. W trakcie badania dziecka powinien towarzyszyć opiekun lub inna osoba z personelu,
9. Panowanie pracowników WIM-PIB nad własnymi emocjami, gniewem,
10. Relacje z pacjentami małoletnimi dotyczą wyłącznie celów medycznych,
11. Jeżeli pacjent małoletni i jego rodzice są osobami bliskimi wobec pracownika, zachowuje on poufność wszystkich informacji dotyczących innych pacjentów małoletnich przebywających w WIM-PIB.

6.2.3.W relacji personelu z pacjentami małoletnimi niedopuszczalne jest w szczególności:

1. Naruszanie praw pacjenta do intymności i prywatności, ujawnianie danych osobowych oraz wrażliwych, ograniczanie możliwości pobytu opiekuna,
2. Stosowanie wobec pacjenta małoletniego przemocy w jakiegokolwiek formie, w tym wykorzystywanie relacji władzy lub przewagi fizycznej
3. Szantażowanie, wywoływanie leku, zastraszanie, krzyczenie, upokarzanie, szydzenie,
4. Mówienie nieprawdy podczas wykonywanych czynności np. zapewnianie przy czynnościach medycznych, że nie będzie bolało, choć faktem jest, że ból przy danym oddziaływaniu może się pojawić,
5. Ograniczanie możliwości pobytu rodzica/opiekuna w trakcie leczenia szpitalnego,
6. Lekceważenia tego, że rodzic/ opiekun zna potrzeby, zachowanie i upodobania dziecka,
7. Dopuszczanie do sytuacji, w których pacjent i jego opiekunowie czują się dyskryminowani lub otrzymują niższy standard opieki,
8. Ignorowanie i bagatelizowanie odczuć pacjenta,

	PROCES: ZARZĄDZANIE PIONEM KLINIK I ODDZIAŁÓW (PR02)	Obowiązuje od: 22.08.2024 Wydanie: 2
Standardy ochrony małoletnich w Wojskowym Instytucie Medycznym- Państwowym Instytucie Badawczym (PR02_S03)		
Obszar: WIM-PIB	Liczba załączników: 4	Strona 6 z 8

9. Ujawnianie informacji wrażliwych (wizerunek, informacja o sytuacji rodzinnej, medycznej, prawnej itp.) dotyczących dziecka wobec osób nieuprawnionych, w tym wobec innych pacjentów małoletnich,
10. Zachowywanie się w obecności pacjentów małoletnich w sposób niestosowny, np. poprzez używanie słów wulgarnych, czynienie obraźliwych uwag oraz nawiązywanie w wypowiedziach do atrakcyjności seksualnej,
11. Łamanie podstawowych zasad etycznych
12. Utrwalanie wizerunku dziecka (filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie), proponowanie pacjentom małoletnim alkoholu, wyrobów tytoniowych ani nielegalnych substancji psychoaktywnych,
13. Zabronione jest przyjmowanie jakichkolwiek rzeczy, w tym pieniędzy od pacjentów małoletnich lub ich opiekunów.

6.2.5. Zasady bezpiecznych relacji małoletni- małoletni, w tym zachowania niedozwolone

1. Personel WIM-PIB zobowiązany jest do zwracania szczególnej uwagi na prawidłowe zachowania pacjentów małoletnich względem siebie oraz do odpowiedniego i adekwatnego reagowania,
2. Zachowaniem niedozwolonym jest w szczególności:
 - 1) Stosowanie przemocy fizycznej i psychicznej wobec pacjenta
 - 2) Używanie wulgarnego, obraźliwego języka,
 - 3) Wyrządzanie krzywdy fizycznej lub wykorzystywanie przewagi fizycznej i psychicznej
 - 4) Zachowanie w sposób niestosowny, tj. używanie gestów, żartów, kierowanie obraźliwych uwag, w tym o zabarwieniu seksualnym,
 - 5) Komentowanie sytuacji rodzinnej bądź majątkowej,
 - 6) Kierowanie propozycji o charakterze seksualnym, stosowanie jakichkolwiek przejawów przemocy seksualnej,
 - 7) Utrwalanie wizerunku innych pacjentów poprzez nagrywanie (dźwięku i obrazu),
 - 8) Udostępnianie między małoletnimi substancji psychoaktywnych i używanie ich w swoim otoczeniu,
 - 9) Kradzież lub przywłaszczenie przedmiotów należących do innego Małoletniego.

6.2.6. Zasady ustalania planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia

1. W przypadku zidentyfikowania objawów krzywdzenia dziecka ustala się Plan Wsparcia Małoletniego, którego celem jest objęcie Małoletniego ochroną. Działania koordynuje i monitoruje Pełnomocnik ds. praw pacjenta, który jest jednocześnie odpowiedzialny za realizację standardu,

	PROCES: ZARZĄDZANIE PIONEM KLINIK I ODDZIAŁÓW (PR02)	Obowiązuje od: 22.08.2024 Wydanie: 2
Standardy ochrony małoletnich w Wojskowym Instytucie Medycznym- Państwowym Instytucie Badawczym (PR02_S03)		
Obszar: WIM-PIB	Liczba załączników: 4	Strona 7 z 8

2. W ramach Planu Wsparcia Małoletniego ustala się czy zachodzi konieczność podjęcia działań interwencyjnych tj. zawiadomienia Policji, Prokuratury lub Sądu Rodzinnego
3. Planu wsparcia ustalany jest w uczestnictwie pacjenta, jego rodziców oraz psychologa. W przypadku krzywdzenia przez obojga rodziców należy zawiadomić Sąd Rodzinny oraz Policję,
4. Plan wsparcia uwzględnia działania mające na celu zapewnienie pacjentowi małoletniemu bezpieczeństwa, w tym zgłoszenie każdego podejrzenia popełnienia przestępstwa do organów ścigania oraz pomoc oferowaną przez Wojskowy Instytut Medyczny- Państwowy Instytut Badawczy
5. Plan wsparcia małoletniego funkcjonuje równolegle z podejmowanymi działaniami interwencyjnymi. Najważniejszą punktem jest zapewnienie pacjentowi małoletniemu warunków do uzyskania wielospecjalistycznej pomocy w tym pomocy prawnej, psychologicznej, socjalnej, medycznej oraz udzielanie wsparcia rodzicom i współpraca interdyscyplinarna/międzyinstytucjonalna,
6. W przypadku realizacji procedury „Niebieskie Karty” sposób postępowania opisuje procedura *PR02_P06 Postępowanie w przypadku ofiar przemocy lub zaniedbania, pacjentów hospitalizowanych w WIM-PIB* oraz przedmiotowy standard
7. Gdy inicjatorem działań interwencyjnych jest inna instytucja (procedura „Niebieskiej Karty”, uzyskanie informacji o krzywdzeniu od organów ścigania lub sądu itp., współpraca z OPS) plan wsparcia jest również ustalany,

6.2.7.Zasady ochrony dostępu do sieci Internet

1. Na terenie WIM-PIB małoletni korzystają z sieci Internet za zgodą rodzica/ opiekuna i na udostępnionym przez niego urządzeniu,
2. W przypadku podejrzenia skrzywdzenia dziecka z wykorzystaniem nowoczesnych technologii, w tym za pomocą sieci Internet (korzystanie przez dziecko np. ze stron zawierających niebezpieczne treści, upublicznianie wizerunku dziecka w sposób krzywdzący lub ośmieszający podejmuje się działania zgodnie z pkt. 5 standardu.

6.2.8.Zasady i sposób udostępniania personelowi, małoletnim i ich opiekunom standardu do zaznajomienia i stosowania oraz zasady aktualizacji i przeglądu standardu

1. Rodzice/Opiekunowie/ Pacjenci małoletni zapoznawani są ze standardem podczas pobytu w WIM-PIB
2. Wersja skrócona Standardu dostępna jest na tablicach informacyjnych Klinik/Oddziałów/Zakładów/Poradni WIM-PIB
3. Każdy pracownik WIM-PIB ma obowiązek zapoznać się i stosować zapisy standardu,

	PROCES: ZARZĄDZANIE PIONEM KLINIK I ODDZIAŁÓW (PR02)	Obowiązuje od: 22.08.2024 Wydanie: 2
Standardy ochrony małoletnich w Wojskowym Instytucie Medycznym- Państwowym Instytucie Badawczym (PR02_S03)		
Obszar: WIM-PIB	Liczba załączników: 4	Strona 8 z 8

4. Pełnomocnik ds. praw pacjenta na bieżąco monitoruje i okresowo weryfikuje zgodność prowadzonych działań z przyjętymi zasadami ochrony dzieci, dokonując co najmniej raz na dwa lata oceny standardu, by dostosować go do aktualnych potrzeb i obowiązujących przepisów,
5. Personel WIM-PIB ma stały dostęp do zapisów standardu poprzez wewnętrzny system „Amodit- Księga Jakości”.

7. Dokumenty związane/ akty prawne

- 1) Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 560)
- 2) Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2809 z późn. zm.)
- 3) Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy - Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1606)
- 4) Ustawa z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 581)
- 5) PR02_P06 Procedura; Postępowanie w przypadku ofiar przemocy lub zaniedbania, pacjentów hospitalizowanych w WIM

8. Załączniki

- 1) Załącznik nr 1 Zasady relacji dziecko-personel Kliniki- wersja skrócona
- 2) Załącznik nr 2 Wykaz danych kontaktowych
- 3) Załącznik nr 3 Ścieżka działania personelu/dokumentu
- 4) Załącznik nr 4 Plan wsparcia małoletniego